

Список використаних джерел

1. Олійник О. В. Цифрова трансформація бізнесу: проблеми і перспективи. Економічний аналіз. 2021. №3. С. 45-50.
2. Петров В. С. Використання штучного інтелекту в бізнес-управлінні. Менеджмент і підприємництво: сучасні виклики. 2020. №7. С. 123-129.
3. Коваленко Т. О. Big Data в управлінні бізнесом: переваги та ризики. Управлінські інновації. 2020. №12. С. 34-40.
4. Кучеренко Л. В. Управління людськими ресурсами в умовах цифрової трансформації. Економіка та менеджмент. 2021. №6. С. 110-115.

*Немцев Андрій Леонідович,
здобувач ступеня доктора філософії;
Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія»*

ГЛОБАЛЬНІ СОЦІАЛЬНІ ЗМІНИ ЯК ФАКТОР СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

На сьогоднішній день, в умовах глобальної соціально-економічної нестабільності та постійного збільшення швидкості загальної інформатизації суспільства, питання стратегії управління бізнесом виходять на новий якісний рівень.

Середньому статистичному суб'єкту господарювання, який спочатку навчався керувати класичними етапами розвитку підприємства через стратегію, тактику та операційний менеджмент, а потім додатково пізнавав контент проєктного менеджменту – зараз для успішності замало розуміння зазначених основ одного і іншого підходів менеджменту. Сучасний бізнес дедалі стає глобально-сегментованим і орієнтованим не просто на ринки чи конкретних клієнтів, що формують цільову аудиторію організації. Стратегія управління стикається з новими викликами, в першу чергу, у маркетингу з новим «інтернет обличчям» і сервіс-менеджментом з децентралізованими потребами персоніфікованої цільової групи.

Дані аспекти управління – це не лише розуміння ресурсної складової, з якої окремо виділяється час і люди; це також не про фінансові можливості і загальне економічне зростання, в якому не останнє місце і до теперішнього часу посідали питання стратегії управління.

В сучасному бізнесі, а точніше сказати в сучасних бізнес процесах, які обумовлюють подальший результат діяльності конкретного підприємства, стратегічні елементи, які детально прописані і прораховані в певному періоді і, ніби то зі всіма існуючими ризиками, в своєму конкретному результаті можуть не відповідати головній меті організації або тим головним і пріоритетним задачам, які ставилися в період розробки стратегії. І пов'язано це не з відсутністю

зазначених елементів або планування як стратегічної системи, бо у будь-якому разі розвиток організації проходить в умовах ринкових відносин, і суб'єкти господарювання вимушені пристосовуватися до умов, які цей ринок диктує.

На нашу думку, сучасний світ ведення бізнесу змінився на завжди і зміни, які відбулися за останні роки, стали на стільки важливими, що подальший сталий розвиток окремих бізнес систем просто неможливий без урахування цих змін. Питання стратегічного управління бізнесом потребують детального аналізу даних глобальних змін [1], так як відокремлення основних стратегічних орієнтирів подальшого сталого розвитку підприємства на пряму залежать від своєчасних стратегічних висновків, які приймаються власниками бізнесу.

Безумовно, якщо брати за мету перераховувати всі глобальні соціально-економічні зміни, які так або інакше впливають на стратегію управління бізнесом, то потрібно вибудовувати багатофакторну інтегральну модель і давати опис кожному такому фактору. Тому ми пропонуємо в рамках даних тез виокремити лише основні напрямки таких змін.

В першу чергу, ми хочемо акцентувати увагу на тому, що відбулася фундаментальна зміна пріоритезації потреб людства. Те, за ради чого так довго і плідно працювали найпотужніші маркетологи світових бізнес структур – відбулося. Існуюча піраміда загальних потреб людства зазнала певної пріоритезації. При чому, треба констатувати, що даний процес має глобальний характер і продовжується розвиватися в різних соціальних групах людства. І якщо взяти загальну людську аксіому про постійну зміну поколінь, то можна прогнозувати, що через декілька десятків років наші нащадки остаточно пріоритезують соціальні потреби над класами «фізіологічних» і «екзистенційних». При чому, при реалізації окремого сценарію ведення цифрового маркетингу цілком можлива ситуація, коли останні два класи потреб зазнають повного заміщення. Безумовно мова йде не про відмову від фізіології або безпеки життєдіяльності людини як біологічної істоти, мова іде про зміну пріоритету з фізіології на психіку, соціальна природа потреб якої буде повністю домінувати. Існуюча кількість учасників ринку інформаційних технологій, геометричне зростання «гейм» сегменту даного кластеру, збільшення впливу інформатизації як фактору і технології розвитку соціальних мереж, збільшення обсягу самостійних ІТ продуктів в непрофільних організаціях – все це вже сьогодні приводить до того що сотні мільйонів людей вже належать до цієї цільової аудиторії.

«В цьому році загальні затрати на всі види ІТ у світі зростуть на 8% і вперше в історії спостережень перевищують \$5 трлн. Такі прогнози роблять аналітики Gartner в своєму новому звіті, який з'явився у кінці квітня 2024 року. А нещодавно, компанія ще гадала, що зростання буде становити 6,8%, але з урахуванням нових обставин, прогноз прийшлося корегувати в сторону збільшення. Більш того, аналітики добре оцінюють потенціал подальшого зростання и роблять висновки про те, що відмітка в \$8 трлн. буде досягнута ще до кінця цього десятиріччя» [4].

Другим аспектом змін, які потребують окремого вивчення та аналізу, на нашу думку, є глобальні міграційні процеси. «Міжнародна міграція населення в сучасному світі поряд з процесами глобалізації, інтеграції, міжнародного руху капіталу дедалі стає впливовішим чинником, що визначає засади світового та внутрішньодержавних соціально-економічних устроїв» [3, с. 35]. Так, люди завжди шукали кращих умов свого існування. Історично майже немає періоду у розвитку людства, коли б не фіксувалися дані міграційних процесів. Але ми говоримо про те, що даний аспект напряму впливає на стратегію управління бізнесом, тому що формується на основі не просто міграції, як факту соціальної мобільності, а міграції як результату глобальних соціальних змін. Якщо ми спробуємо заглянути у історію, то зможемо побачити що фундаментальні соціальні зміни розвитку людства завжди були пов'язані з великим переміщенням населення, починаючи з часів міграції давних племен і до нової історії відкриття «нової землі». Окремої уваги в даному аспекті потребують питання соціальних змін які відбулися через процеси вимушеної міграції.

Вимушена міграція постає комплексним глобальним питанням. *Серед сучасних вчених, які вивчають природу цього явища, існує загальна думка про ряд причин, які зумовлюють ці процеси, серед них потрібно відмітити:* «економічну нестабільність; глобальну кризу можливостей для працевлаштування (фактична неможливість реалізації своїх потреб у себе на батьківщині); існуючу стратову закритість, і як наслідок великий ризик соціальної несправедливості перед розподілом соціальних благ; поганий розвиток основних соціальних інституцій таких як медицина та освіта; воєнні конфлікти, які несуть в собі пряму загрозу життю населення» [2, с. 35].

Як видно з цього переліку, мова йде про досить комплексні причинно-наслідкові фактори, під впливом яких відбуваються практичні процеси вимушеної міграції населення. Для стратегічного управління бізнесом дані показники є, по-перше, відображенням реальної картини великого пласту міжнародного ринку праці, а по-друге, цей аспект потрібно розглядати з точки зору ресурсного підходу і з точки зору стратегічної роботи з потенціальною цільовою аудиторією. Справа в тому, що великі маси людей, які фактично заповнюють собою окремі локації, разом із міграційними ризиками і проблемами несуть для певних територій й потенційні можливості для соціально-економічного розвитку. І від того, як своєчасно і оперативно представники бізнесу відреагують на ці можливості і виклики, в тому числі будуть залежати стратегічні результати діяльності компаній і організацій. При цьому, з точки зору ресурсної компоненти управління персоналом, локації які приймають мігрантів в довгостроковій перспективі безумовно тільки виграють, так як окрім фактичного заповнення ринку праці в режимі «тут і зараз», у майбутньому це дуже потужний стимул і поштовх для перезапуску всієї системи ринку праці на декілька десятиріч вперед.

Ще одним важливим напрямком змін для процесів стратегії управління бізнесом є фактичне нівелювання меж соціальної структури суспільства. На

нашу думку, сучасні умови соціально-економічного розвитку суспільства привели до того, що існуюча класична модель розмежування соціальних пластів (прошарків) структури суспільства на сьогоднішній день має тільки дві реперні крапки координат. По суті мова йде про соціальне дно у самому низу і так званій «вищій світ». Всі інші люди сегментуються в будь-якому можливому вигляді, починаючи з професійної структури і завершуючи рівнем доходу. Дана сегментація всебічна, поліваріативна, з можливістю виконання безлічі соціальних ролей і заняттю багатьох соціальних статусів. При цьому розподіл за рівнем доходу на сучасному етапі не містить в собі жодної об'єктивної характеристики для аналізу населення по даному сегменту. Особливо дана теза актуальна для країн що розвиваються, але загальні тенденції розмиття меж соціальної структури також можливо спостерігати й у розвинутих країнах. Однак характер реалізації в цих випадках, на нашу думку, буде різнитися. Якщо в країнах, що розвиваються даний феномен можна констатувати в якості результату процесів неконтрольованої горизонтальної і вертикальної соціальної мобільності, то в розвинутих країнах мова йде про загальну лібералізацію процесу самоідентифікації, і як результат прийняття нових соціальних моделей поведінки і навіть соціальних норм системою громадянських інституцій. При цьому треба зазначити, що єдиним фактором, який стримує дані процеси від ще швидшого розвитку виступає класичний «західний бюрократизм».

Таким чином, стратегічне управління бізнесом в сучасних умовах потребує всебічного глибокого і багатофакторного аналізу соціального середовища, ризиків і можливостей, які мають місце внаслідок суттєвих соціальних змін, що відбуваються в глобальному суспільстві. Урахування даних факторів і їх методологічний аналіз дозволить краще і ефективніше виокремити і сформувану стратегію ведення бізнес-процесів і також досягти бажаного стратегічного результату.

Список використаних джерел

1. Pashchenko, O., Shyshpanova, N., Kolomiets, Y., Mykhaylyova, K., Sakun, L. Management in Conditions of Globalization: Development and Implementation of New Approaches in Organizations. *Economic Affairs (New Delhi)*. 2023. №68(3). с. 1589–1601. DOI: 10.46852/0424-2513.3.2023.25
2. Алгаш В. Сучасна міграційна криза як виклик для Європейського союзу. *Міжнародне право*. 2019. №12. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/12/62.pdf>
3. Вишневська А. М., Петренко К. В. Вплив глобалізації на міграційні процеси у світі та Європі. *Економічний вісник НТУУ "Київський політехнічний інститут"*. 2022. № 23. С. 34-39.
4. Світовий ринок ІТ. *Блог компанії Де Ново*. URL: <https://denovo.ua/ru/blog/gartner-it-market-revenue-april>